

Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa
6.Kbf.22/2017/6. szám

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2017. október 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

í t é l e t e t:

A folytatólagosan elkövetett magánokirat-hamisítás vétsége és más bűncselekmény miatt **I.r.** vádlott és társai ellen indított büntetőügyben a Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa 2016. május 03. napján kihirdetett KB.II.27/2014/23/1. számú ítéletét megváltoztatja.

Az eljárás során lefoglalt okiratok lefoglalását megszünteti és azokat az ... alakulat részére kiadni rendeli.

Egyebekben az elsőfokú ítéletet **III.r.** és **IV.r.** vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Indokolás:

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsa a 2016. május 03. napján kihirdetett KB.II.27/2014/23/1. számú ítéletével **III.r.** és **IV.r.** vádlottat az ellenük ellenőrzés elmulasztásának vétsége (1978. évi IV. törvény 362. § (1) bekezdés) miatt emelt vád alól felmentette. Az elsőfokú bíróság eljárta **I.r.** és **II.r.** vádlottakkal szemben is, akik vonatkozásában az elsőfokú ítélet 2016. május 05. napján jogerőre emelkedett.

Az elsőfokú tárgyaláson jelenlévő katonai ügyész három napot tartott fenn jogorvoslati nyilatkozatának megtételére, majd a törvényes határidőben a III. és IV. r. vádlottak bűnösségének megállapítása és velük szemben pénzbüntetés kiszabása érdekében jelentett be fellebbezést. Az I. és II. r. vádlottak vonatkozásában tudomásul vette az ítéletet. Utóbb csatolta fellebbezésének írásbeli indokolását. Álláspontja szerint a III. és IV.r. vádlottak mulasztásai az ellenőrzés tekintetében a szolgálatra, illetve a fegyelemre nézve jelentős hátránnyal jártak, az alakulat rendeltetésszerű működését ez rendkívüli mértékben zavarta, azaz a tényállás megvalósulásához szükséges eredmény bekövetkezett. Kifejtette, hogy a nyomozati szakban készített szaktanácsadói vélemény, valamint a tanúk és vádlottak vallomásai alapján kijelenthető, hogy III. és IV.r. vádlottak nem végeztek ellenőrzést az üzemanyag terület vonatkozásában ... tekintetében. Az okmányok kezelésében lévő szabálytalanságok és az üzemanyag készletek tényleges, mennyiségi ellenőrzésének hiánya vezetett oda, hogy ... az I. és II.r. vádlott a bűncselekményét megvalósíthatta az alakulat működésében lévő nagyfokú zavar miatt.

A tárgyaláson jelenlévő III.r. vádlott, valamint a III. és IV.r. vádlottak védője az elsőfokú ítéletet tudomásul vették. IV.r. vádlott a részére kézbesített elsőfokú ítélet ellen jogorvoslattel nem élt.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség a BF.96/2017/1. számú átiratában a katonai ügyész fellebbezését kiegészítésekkel tartotta fenn. Hivatkozott arra, hogy a katonai tanács az eljárását a perrendi szabályok betartásával folytatta le, az ügyfelderítési kötelezettségének eleget tett. A bűnügy releváns bizonyítékait megvizsgálta, azokat értékelte, és mérlegelési jogkörében eljárva állapította meg a tényállást. Álláspontja szerint a tényállás részben megalapozatlan, hiányos. Indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a tényállást egészítse ki azzal, hogy „a ...-féle bizottságok jelentése és a szaktanácsadói vélemény nemcsak a magánokirat hamisításokat, hanem egyéb súlyos szabálytalanságokat is feltárt, így az okmányok rendellenes vezetését, illetve kezelését.” E kiegészítéssel a tényállás már megalapozott, felülbírálatra alkalmas. Utalt arra is, hogy a katonai tanács az indokolási kötelezettségének eleget tett, a megállapított tényállásból azonban helytelen jogi következtetést vont le. Az ügyészi álláspont szerint ugyanis a vádlottak azáltal, hogy az ellenőrzési kötelezettségeket nem teljesítették, hozzájárultak ahhoz, hogy az I. és a II.r. vádlott által elkövetett bűncselekmények és szolgálati mulasztások időben ne kerüljenek feltárára, amely a fegyelemre jelentős hátránnyal járt. Mindezek alapján indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa az elsőfokú ítéletet változtassa meg, a vádlottak bűnösségét mondja ki 1-1 rb. a Btk. 453. § (1) bekezdésébe ütköző ellenőrzés elmulasztásának vétségében, ezért velük szemben szabjon ki pénzbüntetést, az iratok lefoglalását szüntesse meg és azokat adja ki az ... alakulatnak és kötelezze a III.r. vádlottat 1.550 forint bűnügyi költség megfizetésére.

A másodfokú nyilvános ülésen az ügyész perbeszédében fenntartotta a másodfokú átiratban foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy a III. és IV.r. vádlottak mulasztása a szolgálatra, fegyelemre jelentős hátránnyal járt, az eredmény bekövetkezett. Álláspontja szerint a tényállás kiegészítése indokolt, és arra figyelemmel, hogy a III. és IV.r. vádlottak mulasztása az alakulat mozgási, mozgósítási képességére is kihatott és egyben az eredményeként előállt zavaros helyzet a vagyon elleni bűncselekmények melegágya is, indítványozta az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a vádlottak bűnösségének megállapítását és velük szemben pénzbüntetés kiszabását.

A védő perbeszédében - fenntartva korábbi perbeszédében elmondottakat - az ügyészi fellebbezés elutasítását és az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Kifejtette azon álláspontját a tényállás kiegészítésével kapcsolatban, hogy az túlterjeszkedést jelent a vádon, mert ilyen jellegű megállapítások a vádban nem szerepelnek. Hivatkozott arra is, hogy az ügyészi fellebbezés az elsőfokú bíróság mérlegelési tevékenységét támadja, konkrétan azt az elsőbírói következtetést, hogy a vádlottak magatartása és az eredmény között nincs összefüggés. Rámutatott arra is, hogy az ügyben beszerzett bizonyítékok alapján tény, hogy nem volt üzemanyaghiány az alakulatnál. Hivatkozott arra is, hogy a III. és IV.r. vádlott terhére azt rótták, hogy iratok alapján történt ellenőrzésük során nem ismerték fel, hogy néhány aláírás nem a névtulajdonostól származott. Ezzel kapcsolatban kifejtette, hogy ezt büntetőeljárásban írásszakértő állapította meg. Rámutatott arra is, hogy védenői vonatkozásában a vizsgált időszakban munkaköri leírás nem állt rendelkezésre. Mindezek alapján indítványozta az elsőfokú ítélet helybenhagyását.

A III.r. vádlott az utolsó szó jogán hangsúlyozta, hogy nem bűnös.

A IV.r. vádlott az utolsó szó jogán a katonai ügyész fellebbezésére tett észrevételeket. Elmondta, hogy ... nem működött pénzügyi referatúra, csak szakági analitikus nyilvántartás. Rámutatott arra, hogy ő eleget tett az ellenőrzési kötelezettségének, és az ellenőrzései során nem az aláírások hitelességét kellett vizsgálnia, hanem azt, hogy a hajtóanyag visszatöltések mennyiségének átvétele aláírással igazolva van-e. Kifejtette azt is, hogy az I. és a II.r. vádlott jogellenes aláírási gyakorlata is az alegység tevékenységének zavartalanságát biztosította. Hangsúlyozta, hogy a vizsgált időszakban

egyedül végezte 7 vidéki és 3 budapesti alegység vonatkozásában az üzemanyag szakág vezetését, így a tényállás kiegészítése olyan okmányok rendellenes vezetéséért, kezeléséért is megállapíthatóvá tenné a felelősségét, amelyek vizsgálata nem tartozott az ellenőrzési kötelezettsége körébe. Mindezek alapján kérte az elsőfokú bíróság felmentő ítéletének helybenhagyását.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa a Be. 349. § (1) bekezdése értelmében az ítéletnek csak a fellebbezéssel érintett III. és IV.r. vádlottra vonatkozó részét bírálta felül, felülbírálat nem terjedt ki az I. és a II.r. vádlottra, akik vonatkozásában az elsőfokú ítélet 2016. május 05. napján jogerőre emelkedett.

A másodfokú bíróság a felülbírálat során megállapította, hogy elhúzódó volt az elsőfokú eljárás, de ugyanakkor az elsőfokú bíróság az eljárási szabályokat betartotta. 2014. december 18. napján tartott először tárgyalást az ügyben, majd 2016. május 03. napján a tárgyalást előről kezdte. A Be. 282. § (3) bekezdése és a Be. 287. § (4) bekezdése alapján a tárgyalás addigi anyagának ismertetésével, részben a tanúk ismételt kihallgatásával ismételte meg a tárgyalást.

Az elsőfokú katonai tanács a tényállást mérlegelési jogkörében állapította meg. Ennek során a szükséges bizonyítási eljárást lefolytatta. Kihallgatta a vádlottakat, akik tagadták a terhükre rótt katonai vétség elkövetését. Az elsőfokú bíróság ellenőrizte a vádlottak védekezését, ebben a körben tanúkat hallgatott ki, igazságügyi szakértőt hallgatott meg, továbbá ismertette a releváns okirati bizonyítékokat. Az elsőfokú katonai tanács ítélete 8. oldalának közepétől 10. oldal közepéig értékelte az általa megismert bizonyítékokat. Mindezek alapján mérlegeléssel felmentő ítéleti tényállást állapított meg, lényegében a vádirattal egyezően, ítélete 4. oldalán (III. tényállás).

A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a vád keretei között, azt kimerítve folytatta le a bizonyítási eljárást. Az általa rögzített tényállás megalapozott. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügyészi indítvány szerinti tényállás-kiegészítés vádmódosításnak minősülne, hiszen az ügyész más mulasztást is a vádlottak terhére kért megállapítani, illetve olyan tényekkel kívánta a tényállást kiegészíteni, amelyek a vádiratban nem szerepelnek. A Be. 310. § (1) bekezdése értelmében, ha az ügyész - a vád tárgyává tett és azokkal összefüggő tények tekintetében - a határozat meghozatalát célzó tanácsülésre visszavonulásig a vádat megváltoztathatja, illetve kiterjesztheti. E törvényhelyből fakadóan a másodfokú eljárásban a vádmódosításnak, a vizsgálandó tények körének kiterjesztésének nincs helye. A másodfokú bíróság álláspontja szerint az ügyészi indítványban foglalt tényállás-kiegészítésnek való helyt adás egyben a védekezéshez való jog gyakorlását is sértette volna, hiszen a vádlottak ezzel kapcsolatban védekezést nem tudtak előterjeszteni.

Az elsőfokú bíróság által megállapított történeti tényállás tehát megalapozott, annak személyi részét a III.r. vádlott nyilvános ülésen tett nyilatkozata alapján a Be. 352. § (1) bekezdésének a./ pontjára figyelemmel a fellebbviteli bíróság azzal egészíti ki, hogy a III.r. vádlott 2017. október 15. napja óta az ... főtiszti beosztásában teljesít szolgálatot.

Az előzőekben írt kiegészítéssel az elsőfokú bíróság által ítélete 4. oldalán megállapított III. tényállás tehát megalapozott, mindenben mentes a Be. 351. § (2) bekezdésében írt hiányosságoktól, ezért azt a Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa elfogadta felülbírálatá alapjául.

A vádlottak bűnösségének megállapítására és velük szemben büntetés kiszabására irányuló ügyészi fellebbezés nem megalapozott.

Az 1978. évi IV. törvény 362. § (1) bekezdése értelmében ellenőrzés elmulasztásának vétségét az követi el, aki előjárói kötelességét azáltal szegi meg, hogy az alárendeltjét szolgálatának teljesítésében nem ellenőrzi, és ez a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátránnyal jár. E katonai vétség tiszta mulasztásos bűncselekmény. Az elkövetési magatartás az elkövetőre vonatkozó szabályzóknak, munkaköri leírásban meghatározott ellenőrzési kötelezettség nem teljesítése. A cselekmény ugyanakkor eredmény-bűncselekmény. Az eredmény a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány bekövetkezése. Az ellenőrzési kötelelem elmulasztásával okozati összefüggésben kell bekövetkezzen a szolgálatra vagy a fegyelemre jelentős hátrány. Az eredmény a külvilágban érzékelhető változás, amely az elkövetési magatartással összefüggésben jön létre. Amennyiben az elkövetési magatartás és az eredmény közötti okozati összefüggés megállapítható, az eredmény objektíve az elkövető terhére írható. A fellebbviteli bíróság egyetért az elsőfokú katonai tanács ítélete 10. oldalának közepétől a 11. oldal közepéig kifejtett indokolásával, melynek lényege szerint a III. és IV. r. vádlottak vád tárgyává tett mulasztása az ... alaprendeltetéseiből következő feladatainak ellátását, rendeltetésszerű működését nem veszélyeztette. A fellebbviteli bíróság álláspontja szerint nem merült fel olyan adat, bizonyíték, amely a szolgálatra vagy fegyelemre jelentős hátrány tényét igazolná, így tényállási elem hiányában a III. és IV. r. vádlottak büntetőjogi felelőssége nem állapítható meg, cselekményük legfeljebb fegyelmi vétségként értékelendő.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsa ezért az elsőfokú katonai tanács ítéletét a III. és IV.r. vádlottak tekintetében helybenhagyja.

Az elsőfokú katonai tanács ugyanakkor nem döntött a lefoglalt bűnjelekről, ezért a fellebbviteli bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta, és a Be. 155. §-a alapján rendelkezett a lefoglalt iratok kiadásáról.

A Fővárosi Ítéltábla Katonai Tanácsának ítélete a Be. 372. § (1) bekezdésén alapszik.

Budapest, 2017. október 18.

Dr. Török Zsolt hb. ezredes s.k. a tanács elnöke, Dr. Szabó Éva hb. alezredes s.k. előadó bíró, Dr. Mészáros László hb. ezredes s.k. bíró

A Szegedi Törvényszék Katonai Tanácsának ítélete a rendelkező részben írt változtatással **III.r.s IV.r.** vádlottak tekintetében jogerős és a bűnjelek kiadása vonatkozásában végrehajtható.

Budapest, 2017. október 18.

. Török Zsolt hb. ezredes s.k.
a tanács elnöke